

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

De boekjes van A. HANS worden in alie scholen aanbevolen, omdat zij boeiend en nuttig zijn en aan de kinderen van eigen land en volk vertellen. Dat deze uitgave reeds aan Nr 344 is en veel nummers reeds drie- en viermaal herdrukt werden, bewijst hoe A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK overal gevraagd wordt. De meeste verschenen boekjes zijn nog verkrijgbaar. Ziehier eenige van de laatste titels:

300. 't Portiertje van Roeselare — 301. De Kleine Tooneel-
speelster. — 302. Angstige Dagen. — 303. Antwerpen in
Brand. — 304. De Bannelingen. — 305. In het wilde Land. —
306. De Wonderbare Redding. — 307. Naar Congo. — 308.
De Vrienden der Slaven. — 309. Fiere Margriet van Leuven.
310. 't Avontuur van den Schilder. — 311. Het Boefje. —
312. Een onverwachte Reis. — 313. De Geheimzinnige Tee-
kens. — 314. De Spanjaarden te Gheel. — 315. Zwarte Jan.
— 316. De Heks van de Moeren. — 317. De Boschwachter
van Eikenhof. — 318. Het Juffertje van Parijs. — 319. De
Wolfjager van Turnhout. — 320. De Zeeroovers. — 321. Het
Cezin van den Visscher. — 322. De Wilde Cow-Boy. — 323.
Keizer Karel te Gent. — 324. De Spanjaarden te Mechelen
— 325. Kerstmis in de Sneeuw. — 326. Een angstig avont-
uur. — 327. De Reis in den nacht. — 328. De Zwarte Bende.
— 329. Het licht in de Wildernis. — 330. De dankbare sol-
daat. — 331. Een keer Wildstrooper. — 332. Het Wonder-
land. — 333. Het Verloren Testament. — 334. In veilige Ha-
ven. — 335. De wonderbare reis van schipper Bontekoe. —
336. Een brutale feeks. — 337. Vaders vertrouwen. — 338.
De vlucht over de Schelde. — 339. Neels' avontuur. — 340.
De Zwarte Ruiters. — 341. De Held van Afrika. — 342.
De Pleegzoon van den Bedelaar. — 343. Het beleg van den
Ravenburg. — 344. Een avontuurlijke vacantie.

Elke week verschijnt een nieuw boekje.

Vraag in de boekwinkels en bij dagbladverkoopers.

UITGAVE A. HANS-VAN DER MEULEN, CONTICH.

Drukkerij R. Bracke-Van Geert, Baasrode.

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

Nr. 374

A. HANS.

Het Schot in den Avond

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich

HET SCHOT IN DEN AVOND

I.

't Was een treurige dag op de boerderij van boer Bellens, niet ver van Leuven. De oudste zoon Dries lag ernstig ziek te bed. En vader, die al lang sukkelde, moest met een zware verkoudheid ook onder de wol blijven liggen. Moeder en haar dochter Emma, hadden het druk in huis, terwijl Florent, de jongste zoon en Mon, de knecht, voor het hoevewerk zorgden. En er was meer te doen, dan de gewone dagtaak. Er viel veel op te ruimen op 't hof. Eergisteren waren de schuur en de stal afgebrand. 't Gebeurde in den voornacht. Gelukkig had men het vee kunnen redden, dat nu in 't wagenhuis en in een haastig opgetimmerde barak stond. Bij dat reddingswerk had Dries, de oudste zoon, zich heldhaftig geweerd, maar brandwonden gekregen aan zijn gelaat en handen.

Men had redenen om te denken, dat de brand uit wraakzucht gesticht was, doch 't zou moeilijk zijn, om het te bewijzen. Tot voor korten

tijd, woonde in de buurt de ongunstig bekende familie Spinne, die herberg hield. Dries kwam daar nog al eens. Zijn moeder verbood dat, en eens haalde ze er hem weg. Vrouw Spinne was daarvoor woedend. Toch had moeder groot gelijk; Dries liep gevaar een dronkaard te worden in het gezelschap van slechte kamaraden. En hij ging soms pensjagen met Dolf, een zoon van Spinne. Ook daarvan had allerlei ellende kunnen voorkomen.

Vader en Dolf Spinne hadden daarna rapen gestolen op het land van boer Bellens. Florent, die van de avondschool kwam, betrapte hen. De twee dieven werden tot gevangenisstraf veroordeeld. En tegelijk liet de eigenaar van hun huisje en land hun weten, dat ze om hun oneerlijkheid moesten verhuizen. De familie Spinne was woedend op het gezin Bellens. Ze trok weg naar een dorp, aan de andere zijde van Leuven (1).

Hadden vader en zoon Spinne nu den brand gesticht, om wraak te nemen? Velen dachten dit, maar wie kon het bewijzen? Het gerecht onderzocht het.

Florent Bellens en Mon ruimden nu het puin op. De eigenaar van de hoeve was geweest en

(1) Men leze dit in Nr 373: «De Eenzame Hoeve».

had beloofd de gebouwen weer spoedig te laten oprichten.

— Ja, ja, dat is een gemeene streek van de Spinne's, zei Florent tot den knecht.

— Ik denk het ook... 't Is slecht volk... altijd geweest. Ze hebben al veel gestolen, maar ze lieten zich niet vangen. Ze zijn slim. . En nu liepen ze er in.

— O, ja, ik heb ze te duidelijk betrapt! her-nam Florent. Ik kwam van de avondschool langs den wegel, omdat ik niet voorbij hun huis zou moeten. Ze scholden of ze gooiden met aard-brokken. Ik zag de dieven... al was 't donker... 'k kroop naderbij... en ik hoorde, dat het Spinne en Dolf waren, die onze rapen uittrokken. Vader Spinne bemerkte me en, had ik niet kunnen vluchten, toen hij me nazette, wie weet, wat hij gedaan had.

— U doen beloven onder bedreiging hem niet te verklappen! Maar 't is best, dat 't uitgekomen is. We zijn ze nu kwijt. En toch... als zij de schuur in brand gestoken hebben, is het een verschrikkelijke wraak geweest. Dries en ik, die in de schuur sliepen, hadden het leven kunnen verliezen.

— Gelukkig, dat de hond en de koeien zoo aangingen! Ik werd er in huis wakker van.

— Ja, wij ook! Een mensch zou er blijven over babbelen. En heel de streek is er nog mee

bezig. Ik heb al boeren hooren zeggen dat het geweer 's nachts bij hun bed staat

— Zie eens, wat er hier ligt! riep Florent eensklaps uit.

Hij wees naar een ouden, ronden vilten hoed tegen de haag.

— Van wien kan die zijn? vroeg de knecht.

— Niet van ons...

— Neen... Ik heb met mijn Eerste Communie van moeder een hoedje gekregen... dat is dertig jaar geleden... en sedert heb ik er geen meer gedragen... Gij hebt er ook geen...

— En Dries en vader ook niet... O, Mon, weet ge wie er zoo een op had? Pol Lamaai!

— Ja, waarlijk!

— Mon, nu krijg ik aardige gedachten, her-nam Florent. Hoe is die hoed van Pol Lamaai hier geraakt?

— Ja... Hoe? Hij heeft hem niet op straat verloren, want de hoed ligt hier aan den binnenkant van de haag, op het hof.

— We hebben het voor dien brand op de Spin-ne's. Maar Pol Lamaai is ook kwaad op ons.

— 'k Weet het wel... Voor die vechtpartij met Dries, waardoor hij een tijd in de gevangenis heeft gezeten.

Dries, de oudste zoon van de familie Bellens, had in « De Korenbloem », de herberg der Spin-ne's, eenigen tijd geleden getwist met een mijn-

werker, Pol Lamaai, die beweerde, dat boer Bel-lens zijn werkvolk slecht betaalde. Dries en Pol Lamaai waren toen dronken. 's Avonds had de mijnwerker Dries nog voor de hoeve uitgedaagd.

Later, op een Zondagavond weer, zocht Lamaai in een herberg van 't dorp opnieuw ruzie met Dries. Hij verzette zich toen tegen de gen-darmen. En te Leuven werd hij tot **gevangenis**-straf veroordeeld. Hij had meermalen gedreigd, dat ze bij Bellens nog wel van hem zouden hoo-ren.

En nu lag zijn hoed hier niet ver van het puin der schuur... Lamaai moest dus op het hof ge-weest zijn...

— We zijn voorzeker mis, als we peinzen, dat de Spinne's den stal in brand gestoken heb-ben, sprak Florent.

— Pol Lamaai kan het wel gedaan hebben, sprak Mon.

— Ja... Zie, er is hier een gat in de haag... Hij is er door gekropen, om op het hof te gera-ken. De poort was gesloten. En hij heeft zijn hoed verloren en hem in zijn haast niet meer te-rug gevonden.

— Hij zal gehoord hebben, dat wij rap wak-ker waren en gevlucht zijn... Zou Lamaai zulk een schavuit zijn?

— Hij heeft toch nooit veel gedeugd.

— Hij dronk. Maar, Florent, Pol is de hee'e

week in Limburg. Hij werkt in de mijn, vertrekt 's Maandagsmorgens en komt 's Zaterdags terug. En 't was Woensdag, toen het brandde.

— Maar hoe komt zijn hoed dan hier?

— Een ander kan ook zulk een hoed dragen.

— De Spinne's niet. De oude en Dolf hebben altijd een muts op.

— Ja! 't Is een aardig geval. Laat den hoed liggen. We zullen het eens aan uw moeder gaan vertellen.

Ze deden dat en verwonderd kwamen vrouw Bellens en haar dochter Emma mee. Ze keken naar den hoed.

— Florent, ga het aan den burgemeester zeggen en niemand mag aan den hoed raken, sprak vrouw Bellens. Die vondst kan van groot belang zijn. We zien er nu de Spinne's op aan... en wij niet alleen. Maar recht is recht. Als zij onschuldig zijn, moet dat ook gezegd worden. Pol Lamaai haatte Dries... O, 't zijn al de gevolgen van den vervloekten drank! Dries wordt wel zwaar gestraft voor zijn herberggeloop en zijn omgang met die ruwe gasten, vechters, dronkaards, en vloekers. We zullen er nog niets van aan Dries of vader zeggen. Ze moeten rustig in hun bed liggen...

— Bazin, ik heb ook een plan, sprak Mon.

— Wat dan?

— Laat mij eens naar de wijk gaan, waar Pol Lamaai woont en ik zal al gauw weten, of hij deze week in Limburg is.

— Ja, dat is goed... Maar zorg, dat ge niet in moeilijkheden geraakt.

— O, wees gerust!

— En tot niemand over dien hoed spreken... 't Is niet zeker, dat hij van Lamaai is... En we mogen hem dan niet op een slechten naam brengen...

— Zijn naam is al slecht...

— Ja... maar brand stichten is gruwelijk... 't Had hier het werk van een moordenaar kunnen worden. God heeft u en Dries bewaard.

— Ik zal niets los laten... alleen trachten te weten te komen, of Lamaai eergisteren hier was, hernam Mon.

— Florent, gij gaat dus naar het dorp. En ook zwijgen tot anderen!... Wij zullen intuschen hier o pletten, dat er niet aan den hoed geraakt wordt, als er nog menschen naar het puin komen zien.

Mon kleepte zich wat op en, even na Florent, verliet hij de hoeve.

Hij wist, waar Pol Lamaai woonde. Het was wel een twintig minuten van de eenzame hoeve, op een gehucht, waar ook een molen stond.

Mon zag dien molen al van ver.

— Nu speel ik eens voor politie, en wie weet,

wat ik hoor! zei de knecht bij zich zelf. Pol Lamaai is toch maar een geweldenaar. Zeker, brand stichten is erg, en ge moet daarvoor een doortrapte bandiet zijn. Weten, dat ge menschen en dieren in het vuur kunt doen omkomen! 't Is als moordenaarswerk, de bazin heeft gelijk. En ik heb Pol Lamaai nooit op zoo iets aangezien. Doch als er haat en wraak in 't spel is... en dan misschien dronken zijn!

Zoo begaf Mon, de trouwe knecht, die al veel jaren bij de familie Bellens diende, zich naar de molenwijk. Mon was ongetrouwd en woonde op de boerderij. Men beschouwde er hem als een van het gezin. Mon durfde Dries nog al eens de waarheid te zeggen over zijn drinken... Dan werd Dries wel kwaad, maar dit kon Mon niet schelen. Hij zou er verdriet in hebben, als de zaken mis liepen door het slecht gedrag van den oudsten zoon. De vader kon niet veel meer doen. Hij was zoo zwak door zijn slepende borstkwaal, waardoor hij meest binnen moest blijven. En Florent was pas vijftien jaar, al deed hij uitstekend zijn best.

— Ik hoop, dat deze les Dries voor goed mag genezen, dacht Mon.

Hij was nu dicht bij den molen. Plots schrok hij... Was het Pol Lamaai, die daar stond te graven?

— Ja, hij is het, zei Mon. Hij werkt deze week

dus niet in Limburg. Dat is verdacht... Jongen, jongen, zoudt gij die schrikkelijke zaak op uw geweten hebben! Hij heeft ook zoo'n rond hoedje op... 't is een heel oud dit.

De mijnwerker zag nu Mon ook en hij staakte zijn arbeid.

— Hij heeft me in de gaten, dacht de knecht. Zou hij lont ruiken?

— Hei, Mon! riep Lamaai.

— Ja, nu moet ik wel naar hem toe, bromde Mon bij zich zelf. Ik zal toch niets van dat hoedje gebaren.

— Goeden dag, groette hij, nader tredend.

— Zoo op wandel, midden in de week? vroeg Lamaai.

— Op wandel, ho neen! Maar een boodschap doen! En zijt gij hier aan 't werk?

— Lijk ge ziet!

— Ge zult hier toch geen steenkool uitdelven, Pol!

— Door die stomme zaak... ge weet wel... het vechten en het gevang... ben ik in de mijn mijn werk kwijt. Ik zal het wel terug krijgen, als er meer volk noodig is... De mulder wil hier een huis zetten, en ik graaf den grond uit... Hij betaalt wel niet, wat ik te Winterslag kan verdienen, maar iets is beter dan niets. En ik zit vlak bij huis. Als ge een week in een kosthuis moet zitten, valt er veel van het loon af.

- En in de herberg, Pol!
- Ja, 't is stom om zoo veel te drinken... Ik zeg het ook...
- Maar ge doet het...
- Och, als ge in gezelschap zijt... Na 't eene

glas pakt ge het tweede en dan het derde... Ja, 't is dom... En dan dronken zijn en ruzie maken... en met de gendarmen willen vechten. Ze draaien u binnen en in 't kot zegt ge tegen u zelf, dat ge een groote domoor zijt. Maar, Mon, ge moogt die zelfde les ook aan den zoon van uw baas geven!

— Aan Dries! O, dat doe ik dikwijls.

— Is 't waar dat hij ziek ligt met brandwonden?

— Ja...

— Dat is een leelijke zaak geweest... Ze hebben het op Spinne! hernam Lamaai.

— 't Gerecht moet dat uitmaken.

— Wie zou 't anders gedaan hebben! 't Is toch wel een brandstichting...

— Ja, want er is nog spoor van petroleum gevonden in 't gras bij de schuur.

— En wie zou het dan anders geweest zijn... Ge moest de Spinne's gehoord hebben. toen ze uit de gevangenis kwamen. Ik ben er denzelfden avond geweest. Ze beweerden, dat bazin Belens bij hun eigenaar was geweest om te vragen ze te doen verhuizen.

— Dat is niet waar!

— Als ge den ouden Spinne hoordet, wel, hij zou Dries en Florent omver steken...

— En sprak hij ook van brand?

— Neen... Maar zeg eens, komt ge me uithooren misschien?

— Wist ik dat ge hier waait?

— Ik wil niet getuigen tegen volk als de Spinne's. En och, dat was maar dronkenmanspraat! De oude en Dolf hadden te Leuven in de herbergen gezeten.

— Ik u uithooren? 'k Meende dat gij in Limburg zat. Zijt ge de heele week thuis geweest?

— Ja... Waarvoor vraagt ge dat? hernam Pol Lamaai nog achterdochtiger. Peinst ge misschien, dat ik den brand gesticht heb?

— Zeg ik dat?

— Waarom komt ge langs hier, in plaats van te werken?

— Maar Pol, moet ik u mijn zaken uit leggen?

— Ge doet valsch!

— Ge moogt dat niet zeggen!

— Ik heb ruzie gehad met Dries, toen ik dronken was. Maar ik ben geen schoelje!

— Beticht ik u?

— Waarom vraagt ge of ik de heele week thuis ben geweest? Ge moet de waarheid zeggen: hebben ze 't op mij?

— Wat kijkt hij angstig! dacht Mon.

— De menschen hebben het op de Spinne's, antwoordde hij.

— Maar ik vind het aardig, dat ge langs hier

komt wandelen... Ja, ik heb ruzie gehad met Dries... hij stuift rap op... Ik zou nog niet mogen zeggen, dat ik voor de boeren niet meer wil werken.

— Gij zult wel meer gezegd hebben dan dat! Maar ik babbel over die ruzie niet meer. Als Dries en gij uw verstand gebruiken, laat ge den drank staan!

— Eens kijven dat is geen brand stichten! Er hadden dooden kunnen blijven! Mon. zeg het me... noemen ze mij ook!

— 't Gerecht is immers naar de Spinne's, die ergens tegen Wezenbeek wonen...

— Waarom moet gij dan hier zijn?

— Dat gaat mij aan!

— Eergisteravond lag ik vroeg in bed. Ik heb het maar 's morgens gehoord van dien brand. En om de ruzie met Dries wilde ik niet komen zien. 'k Zei seffens tot mijn vrouw: «Dat is van de Spinne's». Ik kan het van eigen niet bewijzen. Maar ik zou zoo iets niet doen! Ik ben geen dief of brandstichter of moordenaar!

— Zeg ik dat?

— Wat doet ge hier? Waarom moet ge weten of ik de heele week thuis was?

— Een vraag...

— Ik vertrouw u niet... Maar ik laat me niet betichten!

Pol Lamaai werd driftig. Mon wilde ruzie met hem vermijden.

— Ik houd niet van twisten. zei hij, en ik groet u!

Hij ging verder, en zou langs een omweg naar de hoeve terug keeren.

II.

Toen Mon op de boerderij terug kwam, was de burgemeester er al met twee gendarmen.

— Ha, Pol Lamaai was eergisteren ook thuis, zei de burgemeester, toen de knecht alles verteld had. Hij moet toch kunnen uitleggen, hoe zijn hoed hier ligt. Als het zijn hoed is!

— Hij had er zoo een op, maar een ouden, be-
weerde Mon.

— Dit is nog een goede... We zullen hem meenemen. De kommandant heeft alles opgeteekend van het vinden... Mon, doe gij nog uw verklaring. Dan zal ik het gerecht inlichten. De Spinne's schijnen te kunnen bewijzen, dat ze dien avond te Wezemaal waren. Niemand heeft ze hier ontmoet. Pol Lamaai was ook woedend over zijn gevangenisstraf en gaf er Dries de schuld van.

De burgemeester en de gendarmen vertrokken.

Moeder keerde in huis terug. Ze moest het ver-

band op de wonden van Dries ververschen.

De oudste zoon lag op de voutekamer. Zijn gelaat was met watte omwonden.

— Hebt gij nog veel pijn? vroeg vrouw Bel-
lens medelijdend.

— Ja... ik zie veel af...

— 't Zal verzachten met versche zalf...

— Moeder, is 't nog niet uitgekomen wie het gedaan heeft?

— 't Gerecht onderzoekt.

— Spinne zal liegen... Wie zou 't anders gedaan hebben! Ik peins ook wel eens aan Pol Lamaai... hij haatte me ook... Maar toch. brand stichten...

— Och, jongen, maak er uw hoofd niet mee over! God geve, dat ge rap genezen zijt...

— O, dat ik met zulk volk verkeerde en den haat op ons trok. 't Is al van 't drinken.

— Wel, als ge dat nu inziet en het helpt u voor uw leven, dan is er uit een ongeluk een groot geluk voort gekomen.

— 't Zal helpen, moeder. Al zie ik veel af, ik denk toch veel na! Ik heb vader en u veel verdriet gedaan.

— We vergeven het u gaarne... Ik zal nu een versch verband leggen. Emma is daar om te helpen...

Dries verbeet zijn smart. Hij had leelijke wonden. Maar de versche zalf verlichtte de pijn.

In een andere kamer lag vader te hoesten. Hij was bij den brand buiten geloopen om het vee te helpen redden en vatte toen koude. Moeder moest van 't eene ziekbed naar 't andere.

Later in den namiddag kwamen de gendarmen terug met een heer van 't gerecht uit Leuven. Mon en Florent wezen nog eens de plaats, waar de hoed gevonden was. En moeder vertelde welke twist Dries met Pol Lamaai had gehad.

— We zullen eens naar dien mijnwerker gaan, zei de heer van 't gerecht.

Hij vroeg Mon mee. Ze maakten een omweg. Pol Lamaai moest hen niet dadelijk zien. Zoo kwamen ze aan het huisje, waar Lamaai woonde. Zijn vrouw zat binnen te naaien en schrok, toen ze de gendarmen zag. Deze traden met den gerechtsheer binnen, die dadelijk den bewusten hoed, welken hij in een tasch gestoken had, op tafel legde.

— Vrouw, herkent ge dien hoed? vroeg hij.

— Die is van mijn man!

— Weet ge 't zeker?

— O ja... 'k Zie het aan 't lint... ik heb dat er op genaaid. Maar hoe komt ge er aan?

— Wist ge dan niet, dat Pol dien hoed kwijt was?

— Neen, hernam de vrouw verwonderd. Hoe komt ge aan dien hoed, mijnheer?

— Gevonden!

— O, dan heeft Pol hem zeker verloren, toen hij dronken was. En hij heeft er mij niets van durven zeggen... Hij draagt dikwijls een muts of een oud hoedje en daarmee let ik er zoo niet op.

— Ge hadt dezen hoed dus niet vermist.

— Neen, mijnheer... Maar wat is er toch? Heeft Pol iets misdaan?

De vrouw keek zeer angstig.

— Heeft hij weer gevochten? vervolgde ze. Ik ben altijd ongerust, als hij uitgaat. Die drank, die drank! 't Is ongelukkig voor een vrouw, als de man drinkt! Maar wat is er voorgevallen?

— We moeten iets onderzoeken, hernam de heer van het gerecht. Is uw man gisteravond uitgeweest?

— Neen... ik wilde hem geen geld geven. Hij was eergisteravond zoo laat uitgebleven.

De gendarmen, de gerechtsdienaar en Mon keken elkaar veelbeteekenend aan.

— Eergisteravond, hernam de heer. Waar is hij dan geweest?

— O, mijnheer, hier en daar zeker... ik vraag er niet naar.

— Hoe laat kwam hij thuis?

— 't Was na middernacht, maar hoe laat percie's, kan ik niet zeggen. Wat helpt het me of ik nog opspeel!

— En was hij dronken?

— Ja... Ik zeg dan maar niets of het wordt

ruzie. En ik ben dat moe! Heeft Pol nu weer ge-
vochten?

— Nog een vraag... Gij hebt van eigen een
petroleumkan in huis...

— Ja, mijnheer...

— Wie die gisteren vol of leeg?

— Zaterdag is de kan geweest en toen was de
kan vol... Ik heb de lampen gevuld...

— Haal die kan eens...

— Maar wat is er dan toch, mijnheer? Och,
die brand bij Bellens... Mijnheer toch... is Pol
daaraan plichtig? Neen, dat kan niet zijn... Zoo
is hij niet... dat zou hij niet doen.

— Toon eens de petroleumkan.

Bevend gehoorzaamde de vrouw.

— De kan is nog half vol, zei ze.

— Minder dan half...

— Ik weet niet juist, hoeveel ik er gebruikt
heb...

— Hoe laat is uw man eergisteravond uitge-
gaan?

— Rond acht uur...

— En niet meer binnen geweest vóór den
nacht?

— Neen!

— Hebt ge toen de kan niet gemist?

— Ik heb er niet opgelet. ik had ze niet
noodig... Maar, mijnheer, wordt Pol dan van
die vreeselijke zaak beticht?

— Dat zeg ik niet... We onderzoeken alles.
Hij was erg gebeten op Dries Bellens

— Ja, maar hij zou toch zoo iets niet doen...
't Is erg van dat drinken... ik weet het 't best
van al, maar Pol is geen misdadiger

— Hij vecht toch gemakkelijk...

— Al door den drank... Dronkaards weten
niet, wat ze zeggen. Naar een hofstede sluipen...
moedwillig brand stichten... weten, dat er men-
schen en beesten hun dood aan kunnen halen...
O, neen... zoo is Pol niet.

Vrouw Lamaai stond daar angstig, de handen
gevouwen... In de wieg schreide een kind; een
ander stond bang achter moeder.

Eensklaps stormde de mijnwerker zelf binnen.

— Wat is dat hier? schreeuwde hij. Ha, gij
valschaard, gij beticht me! snauwde hij Mon toe.

— Kalm! beval de kommandant der gendar-
men.

— Ze komen me daar zeggen, dat gij in mijn
huis zijt... Mon, ge zijt een bedrieger...

— Ik heb niemand bedrogen, antwoordde de
hoeveknecht kalm. Ik moest mee gaan met de
gendarmen.

— Eerst zijt ge me komen uithooren. Ik kreeg
het wel in de gaten. Ha, ze durven mij betich-
ten dien brand bij Bellens aangestoken te heb-
ben. 't Is een schandel!

— Niemand beschuldigt u, zei de heer van 't

gerecht. Wij doen een onderzoek. En ge moet op onze vragen antwoorden. Kent gij dien hoed hier op de tafel?

— Ja... dat is de mijne, hernam Lamaai verwonderd. Ik had hem verloren...

— Waar?

— Dat weet ik niet... Eens toen ik dronken naar huis kwam... 't Is al een beetje geleden... 'k Miste hem den volgenden dag...

— Ge hebt aan Mon gezegd, dat ge eergisteravond vroeg naar bed zijt gegaan.

— Ja... ik was moe van 't delven.

— Ge liegt...

— Neen, ik lieg niet...

— Uw vrouw zegt, dat ge eergisteravond tot zeer laat uit geweest zijt...

Pol Lamaai verschrok.

— Mijn vrouw is mis, beweerde hij. Den avond te voren ben ik uit geweest...

— Ewel, vrouw...

— Pol, 't was eergisteravond...

Lamaai keek nijdig naar haar.

— 't Is mogelijk, dat ik mis ben, hernam hij. Maar ik heb den brand niet aangestoken.

— We moeten dan toch weten, waar ge eergisteravond geweest zijt...

— Ewel, ik zal de waarheid zeggen... Ik was bang dat men mij zou betichten... ik had ruzie gehad met Dries Bellens... en daarom zei ik aan

Mon, dat ik vroeg in bed lag. Ik kan u de herbergen opnoemen, waar ik geweest ben!

De gerechtsheer schreef die op.

— Maar hoe komt uw hoed dan op het hof van Bellens? vroeg hij.

— Mijn hoed op 't hof van Bellens... dat kan niet zijn!

— En 't is toch zoo...

— Daar heb ik hem niet verloren. Wat zou ik op dat hof doen? Ja, ik heb ruzie gehad met Dries Bellens en ik was kwaad voor die gevangenisstraf, maar daarvoor zal ik geen brand stichten!

— O, neen, voegde vrouw Lamaai er bij.

— Ge hebt Dries Bellens al eens bedreigd voor zijn hof.

— Ja, dat erken ik... Dronkemansruzie... De Spinne's hebben de familie Bellens bedreigd. Ze zouden Dries en Florent omver steken en wat weet ik al...

— Gij waart met die gasten bevriend...

— Ik kwam in hun herberg...

— Die hoed is een leelijke zaak, hernam de gerechtsheer. En ik vind het aardig, dat ge eerst liegt over dat in bed liggen... Ge moet eens mee gaan naar het dorp.

— Mij aanhouden! riep Lamaai uit.

— Dat zeg ik niet... We zijn nog aan 't onderzoeken.

— En ik ga niet mee! Die valschaard beticht me.

Lamaai wees woedend naar Mon, die zijn schouders optrok.

— Ga gewillig mee! ried de kommandant den mijnwerker aan.

— Ik ben onschuldig.

De vrouw begon te weenen.

— 't Is schrikkelijk mij dat in de schoenen te schuiven! zei Lamaai. Ewel, ik zal mee gaan, maar ik ben geen brandstichter.

Dien avond sprak men druk op 't dorp over Pol Lamaai, die naar Leuven gevoerd was.

III.

't Was een paar dagen vóór Kerstmis. Vrouw Bellens ging naar het huisje van vrouw Lamaai. Ze droeg een welgevulde korf.

De boerin trad binnen.

— Ik kom u 't een en ander brengen, zei ze. Ik weet dat ge 't moeilijk hebt.

En de goede pachteres wilde haar korf uitpakken.

— Laat maar zitten, sprak vrouw Lamaai bitter. Zorg, dat mijn onschuldige man terug keert! Door uw schuld zit hij in de gevangenis. En ze zullen hem veroordeelen! Na Nieuwjaar komt de zaak voor.

— Is dat door mijn schuld? Ik bid elken dag, dat God de waarheid aan 't licht zou brengen... 'k Zou het vreeselijk vinden, moest er een onschuldige veroordeeld worden... De hoed van uw man is op ons hof gevonden... Pol is den avond van den brand uit geweest... Hij heeft herbergen bezocht, maar niet meer rond den tijd van den brand.

— Hij was toen op weg naar huis.

— Dat is mogelijk... 't Gerecht vindt daarin bewijzen tegen uw man... Ik heb er me niet mee bemoeid... Ik weet, dat hij mijn zoon haatte... Dries had niet moeten twisten... ik verschoon hem niet...

— De Spinne's blijven loopen!

— Tegen hen is ook een lang onderzoek geweest. Ik hoor, dat ze dien avond te Wezemaal waren... Nog eens, ik heb me niet met 't gerecht bemoeid en ik zeg u weer, hoe ik God bid om rechtvaardigheid. Maar denk eens aan mijn toestand... Dries en Mon hadden kunnen verbranden in hun bed... Ik wil nog niet van de beesten spreken... Mijn man is erg ziek, omdat hij in dien vreeselijken nacht buiten liep. Dries sukkelt ook nog. Als Pol schuldig is, dan heeft hij iets vreeselijks gedaan. Maar ik beticht hem niet... En vrouw, ik weet, dat gij in armoede verkeert en veel menschen u schuwen. Dat is onrechtvaardig. Gij lijdt onplichtig... Daarom kom ik u helpen.

Dat is mijn plicht...

Vrouw Lamaai begon te weenen.

— Bazin, ge zijt een goed mensch! snikte ze. Vergeef me mijn harde woorden. . O, 't is erg, hier zoo alleen te zitten. En ik weet, er is veel tegen Pol... Maar ik kan dat toch niet van hem gelooven.

De boerin bemoedigde de eenzame vrouw, die nu gaarne de geschenken en ook een som geld aannam.

De pachteres hielp veel arme menschen. Florent kwam haar tegen op den eenzamen weg.

— Is het geen avondschool? vroeg zijn moeder.

— Jawel, maar ik heb nog tijd, antwoordde de knaap.

— 't Is triestig in het huisje van Lamaai. De vrouw kan niet aan de schuld van Pol gelooven.

— 't Gerecht houdt hem toch vast.

— Ja... Er is ook veel tegen hem... Die hoed bij het gat in de haag... En hij kan niet zeggen, waar hij dien avond na elf uur geweest is, toen hij de laatste herberg verliet. Heeft hij dan in dronkenschap den brand gesticht? Hij kan thuis wel petroleum gehaald hebben, zonder dat zijn vrouw het hoorde. Hij beweert, dat hij dien dag een muts droeg. Sommige herbergiers zeggen, dat hij een hoed op had, Anderen weten het niet. Is hij plichtig, dan is de drank de voornaamste

oorzaak. O, jongen, schuw den drank. Er komt zooveel ellende door in ons land.

Zoo wandelden moeder en zoon naar huis... Dries was al op de been, maar had nog roode plekken op gelaat en handen. Vader zat naast het vuur; hij was nog meer verzwakt. Emma bereidde het veevoeder.

Men was bezig schuur en stal te herbouwen... Nog een paar weken en de gebouwen zouden voltooid zijn.

Florent begaf zich naar de avondschool. Hij en Mon waren al eenige keeren naar het gerecht te Leuven moeten gaan voor het onderzoek. Pol Lamaai hield hardnekkig zijn onschuld vol.

Zoo werd het Kerstmis. Moeder Bellens zorgde dat er geen gebrek was in het huisje van vrouw Lamaai.

Op Kerstdag bleef Dries thuis.

— Ik drink niet meer, had hij zijn moeder beloofd.

Men kon ook thuis verzet zoeken. Emma had Kerstwafels gebakken. Er waren eenige kennissen genood en de familie had een gezelligen avond.

't Was nu de avond na Nieuwjaar. Vader Belens, Emma, Florent en Mon hadden het avondmaal gebruikt. Moeder en Dries waren nieuwjaar gaan wenschen naar familie te Leuven en zouden pas morgen terug keeren. Moeder moest inkoopen doen en Dries zich nog eens door een dokter laten onderzoeken.

't Was vreemd, moeder niet thuis...

— Laat ons gaan slapen, zei vader. 't Is negen uur.

— Kom Mon, we zullen nog eens naar de beesten gaan zien, sprak Florent.

— Kruip maar in uw bed, jongen, ik kan dat wel alleen...

De knecht had zijn kamertje in den noodstal. Maar Florent wilde toch mee. Hij stak de lantaarn aan. Mon en de knaap deden de ronde. Florent sloot dan de hofpoort. Plots klonk er een schot. De jongen schrok en liep naar Mon.

— Hoort ge dat? vroeg hij.

— Ja... Zeker een pensjager ..

— Luister eens!... Er schreeuwt iemand...

— Ja, waarlijk

Akelig klonk hulpgeroep.

— We moeten gaan zien! sprak Florent.

— Voorzichtig... 't Zijn misschien pensjagers

tegen jachtwakers, en we zouden ook getroffen kunnen worden.

— Ze schieten niet meer... Die man schreeuwt nog... We moeten gaan zien...

— Vooruit dan!

— 't Is dicht bij...

Ze verlieten haastig het hof en richtten zich naar het geschrei. Florent droeg de lantaarn. Op een graanstuk vonden ze iemand liggen.

— Wat is er? vroeg Mon.

De gewonde kreunde. Er was geen ander persoon te zien. Naast den man lag een geweer.

— We moeten hem naar 't hof brengen, zei Florent.

— Haal den kruiwagen... Ik zal hier blijven.

De knaap liep vlug heen. Eerst vertelde hij zijn ontdekking aan Emma.

— Ja, breng dien mensch hier... ik zal de voutekamer gereed maken, sprak zijn zuster.

De gewonde werd op den kruiwagen naar de boerderij gevoerd. Emma hield de deur reeds open. Op de voute brandde een lamp. Allen ontstelden, toen ze den man herkenden. 't Was vader Spinne.

— Florent, loop om den dokter en zeg het aan den burgemeester ook! drong Mon aan.

Vader Spinne was nu bewusteloos. Er kwam bloed uit zijn kleeren. Mon en Emma legden zoo

goed mogelijk een verband om het bloed te stelpen.

Vader Bellens kwam ook zien

— Zeker door een jachtwaker geschoten, meende hij.

— Maar waarom zou die dan gevlucht zijn? vroeg Mon. Waar we hem vonden is het de jacht van Wellekens. Die schiet niet rap. En hij zou zeker niet op den loop gaan.

De dokter kwam het eerst. Hij onderzocht Spinne.

— Er is niets meer aan te doen, zei hij toen. Dat wordt sterven... Ik zal een nieuw verband leggen en nog iets halen, om de pijn te stillen... En tegelijk verwittig ik den pastoor.

De dokter vertrok dan weer. Florent kwam wat later met den burgemeester. Spinne keerde tot het bewustzijn terug. Hij vroeg om water.

— Ik moet spreken, stamelde hij.

De burgemeester vroeg aan vader Bellens en Emma om als getuigen te blijven.

— Spinne, wie heeft er op u geschoten? vroeg de burgemeester.

— Niemand... Een ongeluk...

— Zijt ge door uw eigen geweer getroffen? Kwaamt ge hier pensjagen?

— Ja... Hier weet... ik... best... het wild zitten...

— Waart ge alleen?

— Ja... Dolf wilde... niet mee... Ik viel... mijn geweer ging af... en zoo ben ik... gewond.

— Hebt ge geen jachtwakers gezien?

— Neen...

— Dat is de waarheid, Spinne?

— Ja... O, ik... zal... sterven... ik voel het...

— De pastoor zal komen, zei Emma, die nu medelijden gevoelde met hem.

Spinne keek naar het meisje en herkende haar.

— Moet... nog... wat zeggen... Ik ben... bij Bellens, hé... Gij helpt... mij...

— Ja, Spinne, antwoordde Emma

Gretig dronk hij weer wat water.

— Wat hebt ge nog te zeggen? vroeg de burgemeester.

— Over... den... brand...

Ieder ontroerde. Zou men nu de waarheid hooren?

— Ik zal 't opschrijven, zei de burgemeester...

— Ja... Pol Lamaai... onplichtig... ik... brand... aangestoken, mompelde de gewonde.

— Hebt ge de schuur en den stal van Bellens in brand gestoken? hernam de burgemeester op duidelijken toon. Weet ge heel goed wat ge zegt?

— Ja... Pol Lamaai... onschuldig... Hij... had... op een Zondag zijn... hoed bij ons gelaten... hij was dronken... Wij hielden den hoed. Ik was kwaad op Bellens... voor die gevangenisstraf... en het verhuizen... Dolf wilde niet... mee

doen... ik kwam alleen... Ik legde den hoed van Lamaai... bij de haag... om de schuld op hem te steken...

— Maar Spinne, ge waart dien avond te Wezemaal in een herberg...

— Dolf... ik niet... De herbergier... heeft gelogen... voor honderd frank...

— Het is alles waar wat ge nu zegt... vroeg de burgemeester....

Hij las wat hij opgeteekend had.

— Ja, alles waar! bevestigde de gewonde....

Hij hijgde van vermoeienis en vroeg om den pastoor. Hij sprak ook over zijn vrouw en kinderen.

— Slecht geleefd, mijn straf, prevelde hij nog.

Emma vertelde het groote nieuws aan Florent en Mon. De priester kwam. Spinne zou toch boetvaardig sterven. Florent liep haastig heen. Hij spoedde zich naar de Molenwijk. In het huisje van Lamaai was het donker. De knaap klopte op de deur.

— Wie is daar? klonk het na eenigen tijd.

— Ik ben het... Florent Bellens... er is goed nieuws! riep de jongen.

— Wacht even.

En na eenigen minuten deed de vrouw open. Ze had zich vlug gekleed en een lampje aangestoken.

— Goed nieuws? vroeg ze. Van Pol?

— Ja... hij is onschuldig. Het is uitgekomen.

— God zij geloofd! Hoe weet ge het?

Florent vertelde wat er gebeurd was.

— Dan komt Pol morgen naar huis! zei de vrouw weenend van vreugde. O, het is braaf het mij te komen zeggen. Pol is onplichtig. 'k Wist het wel... Nu zal hij niet meer drinken.

Florent keerde naar huis terug.

De pastoor en de burgemeester waren al heen. Emma en Mon waakten bij Spinne. Ze vergolden kwaad met goed.

Florent bleef ook op. In den nacht stierf de gewonde. 's Morgens bracht men hem naar het doodenhuis.

Moeder en Dries waren verwonderd, toen ze alles vernamen. Boerin Bellens bracht dadelijk een bezoek aan vrouw Lamaai.

De mijnwerker was reeds thuis.

— God heeft de waarheid aan 't licht gebracht, zei vrouw Bellens.

— Ik moet u bedanken, omdat ge zoo goed voor mijn vrouw hebt gezorgd, sprak Lamaai. De schijn was tegen mij. Gij moest wel gelooven dat ik plichtig was. En toch kwaamt ge hier helpen. O, 't is nu uit met drinken.

— Ja, Lamaai! En dat heeft Dries mij ook beloofd, hernam de pachteres.

De familie Spinne woonde de begrafenis bij

van den verongelukten vader, en verdween toen
weer van het dorp.

Dries en Pol Lamaai hielden woord.

Ze dronken niet meer.

De herbergier, die valsch getuigd had, kreeg
straf.

Dries deed zijn best.

En nu ging het goed op de hoeve.

E I N D E